

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗВЕДЕНОЇ ЗВІТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Г.В. Янчук, доцент

В.І. Янчук, доцент

Вінницький державний аграрний університет

Розглянуто та обґрунтовано теоретико-методичні основи формування зведеної звітної інформації регіональних університетів на прикладі Вінницького державного аграрного університету. Внесено ряд пропозицій щодо формування зведеної звітної інформації.

Згідно Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" система бухгалтерського обліку виконання кошторису доходів і видатків передбачає суцільне безперервне відображення господарської діяльності бюджетних установ у первинному та поточному обліку. Інформація, яка відображається у первинних документах та реєстрах бухгалтерського обліку, дещо складна для аналізу діяльності бюджетних установ. Для цих цілей використовується бухгалтерська звітність, яка являє собою систему узагальнених і взаємозв'язаних показників, що характеризують результати роботи та особливості діяльності установи за звітний період.

Методика формування фінансової звітності подається згідно ряду нормативно-правових актів України. Так, на виконання Бюджетного кодексу України, Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", Указу Президента України "Про Державне казначейство України" від 27.04.1995 № 335 та Положення "Про Державне казначейство України", затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 31.07.1995 № 590, з метою встановлення єдиних вимог до складання річних фінансових звітів установами та організаціями, які отримують кошти державного або місцевих бюджетів, щорічно Державним казначейством України видаються Накази про затвердження "Порядку складання річних фінансових звітів установами та організаціями, які отримують кошти державного або місцевих бюджетів".

Сам Порядок складання та подання річної фінансової звітності для установ та організацій, які отримують кошти державного або місцевих бюджетів, складається відповідно до названих вище нормативних актів, а також Закону України "Про Державний бюджет України", постанов Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку подання фінансової звітності" від 28.02.2000 № 419, "Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ" від 28.02.2002 № 228 та "Про затвердження переліку груп власних надходжень бюджетних установ, вимог щодо їх утворення та напрямів використання" від 17.05.2002 № 659, наказу Міністерства фінансів України "Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету" від 28.01.2002 № 57 та інших нормативно-правових актів з питань бюджетних відносин в Україні.

Бухгалтерська звітність бюджетних установ необхідна для ефективного управління установою, мережею установ та інше, і повинна містити крім звітної інформації, ще й затвержені кошторисом показники фінансування з бюджету, подаватися в компактній, зручній для перегляду і сприйняття користувачами формі.

Крім того, місячна та квартальна фінансова звітність дозволяє провести аналіз фінансового стану та результатів діяльності бюджетної установи і відповідно зробити певні висновки, спроектувати заходи щодо покращення ситуації.

При формуванні річної звітності робляться висновки про результати виконання кошторисів і бюджетів (саме результати виконання кошторисів і бюджетів, а не фінансовий результат, як у госпрозрахункових установах) за загальним та спеціальним фондами кошторису. Однією з найперших особливостей заповнення форм річної звітності бюджетних установ можна виділити те, що розраховані показники результатів залишаються, здебільшого, незмінними протягом усього року, наступного за звітним. Це відноситься до активу та пасиву у річній формі № 1 "Баланс", де відображуються суми доходів (крім доходів майбутніх періодів) та видатків установи за звітний період. Згідно вище згаданого "Порядку..." за допомогою "закриття" рахунків доходів і видатків виводяться результати виконання кошторису (бюджету).

Складанням річної звітності в регіональному університеті, як і в інших бюджетних установах, завершується фінансовий рік або повний річний цикл бухгалтерського процесу, попередня обробка даних, що зафіксовані в первинних облікових реєстрах та інших матеріальних носіях бухгалтерської інформації.

Підготовка інформації про наслідки діяльності установи закінчується формуванням звітності. Підставою для заповнення окремих форм звітності є слідуючі реєстри (табл. 1).

Таблиця 1

**Складання річної звітності регіонального університету
та джерела даних для її заповнення**

Перелік звітних форм	Реєстри	Субрахунки
Загальний та спеціальний фонди		
№ 1 "Баланс"	Журнал-Головна	всі субрахунки
№ 2 "Звіт про виконання загального фонду кошторису установи"	Казначейські виписки, меморіальний ордер № 2	321, 701, 801
№ 2-валюта. "Звіт про використання коштів загального фонду бюджету з міжнародної діяльності України"	Виписка банку	
№ 4-1 "Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами"	Казначейські виписки, МО № 3	323, 711, 722, 811, 822
№ 4-2 "Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ"	Казначейські виписки, МО № 3	324, 713, 813
№ 4-3 "Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду"	Казначейські виписки, МО № 3	326
№ 4-4 "Звіт про надходження і використання коштів, отриманих на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів"	Казначейські виписки, МО № 3	326
№ 5 "Звіт про рух необоротних активів"	МО № 9	103-109, 112, 114, 121, 122, 141, 142, 143
№ 6 "Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування"	МО № 13	231-239, 331
№ 7 "Звіт про заборгованість бюджетних установ"	МО № 4, 6	364, 675
№ 9 "Звіт про результати фінансової діяльності"	МО № 16	701, 801, 431, 711, 811, 432, 813, 713, 822, 722
№ 15 "Звіт про недостачі та крадіжки грошових коштів та матеріальних цінностей в бюджетних установах"	Інвентаризаційні описи	363

Річна фінансова звітність є узагальнюючою звітністю за увесь фінансовий рік і структура її частково схожа за деякими формами із місячною та квартальною звітністю, проте до переліку форм річної звітності включені такі додаткові форми:

- № 5 "Звіт про рух необоротних активів";
- № 6 "Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування";
- № 9 "Звіт про результати фінансової діяльності";

№ 15 "Звіт про недостачі та крадіжки грошових коштів і матеріальних цінностей в бюджетних установах".

Також в річній фінансовій звітності значно розширено зміст пояснювальної записки.

Зміст, форма та додатки до пояснювальної записки змінюються також щорічно, проте основні її складові залишаються постійними. Вимоги до її змісту схожі з вимогами до пояснювальної записки квартальної звітності, але на відміну від інформації, яка міститься у ній, у пояснювальній записці до річної фінансової звітності бюджетних установ повинна бути наведена інформація про:

-результати проведення щорічної інвентаризації активів та зобов'язань (відповідно до вимог Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку подання фінансової звітності" від 28 лютого 2000 року № 419);

-фінансові результати діяльності за загальним та спеціальним фондами.

Всі інші позиції пояснювальної записки річної фінансової звітності за змістом ідентичні, як у пояснювальній записці квартальної звітності.

Одним з негативних моментів при формуванні звітності слід вважати те, що форми та зміст звітності змінюється не тільки щорічно, але досить часто і щоквартально, при чому зміни доводять до відому установ напередодні складання звітів. Це звичайно впливає на умови формування звітності, особливо в розгалужених і багаторівневих структурах. На нашу думку доцільно було б вносити зміни до формування звітності на початку фінансового року, а не в кінці. Оскільки це дало б можливість побудувати облік, таким чином, щоб отримати інформацію, необхідну для складання звіту.

Важливим моментом в процесі формування звітної інформації в регіональних університетах залишається складання зведеної (консолідованої) звітності, оскільки Вінницький державний аграрний університет має підрозділи, облік в яких формується на різних засадах. Все це створює значні проблеми як при веденні обліку, так і при складанні звітності, оскільки не співпадають між собою деякі форми та системи показників у них.

Вінницький регіональний університет звітує перед відповідними органами як юридична особа, подає зведені звіти. Загальна схема подання індивідуальних квартальних та річних звітів структурними підрозділами університету не відрізняється від загальної схеми звітності бюджетних установ.

Зведена звітність складається бухгалтерією Вінницького ДАУ і подається в органи Державного казначейства та Міністерству аграрної політики України (ДП "Агроосвіта"). Методику формування цієї звітності наведено на рис. 1.

Індивідуальні звіти складають всі структурні підрозділи університету (об'єднання), а саме: безпосередньо материнська установа (Вінницький ДАУ) та структурні підрозділи – науково-дослідні господарства, коледжі і технікуми.

Бюджетні установи, що утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, річні фінансові звіти про виконання кошторисів доходів та видатків складають, як уже було сказано вище, за щорічно затверджуваними інструктивними положеннями Державного казначейства України.

Вивчення причини обліку та формування зведеної звітності в обласних регіональних університетах засвідчує, що при цьому виникають специфічні моменти, пов'язані із узгодженням даних звітності, так як у Наказі Міністерства аграрної політики України щодо створення регіонального університету передбачено наступне:

- зведений звіт по центру не складається;
- узагальнюються дані у двох розрізах:
 1. університет та НДГ (за КПК 2801100);
 2. коледжі і технікуми (за КПК 2801080).

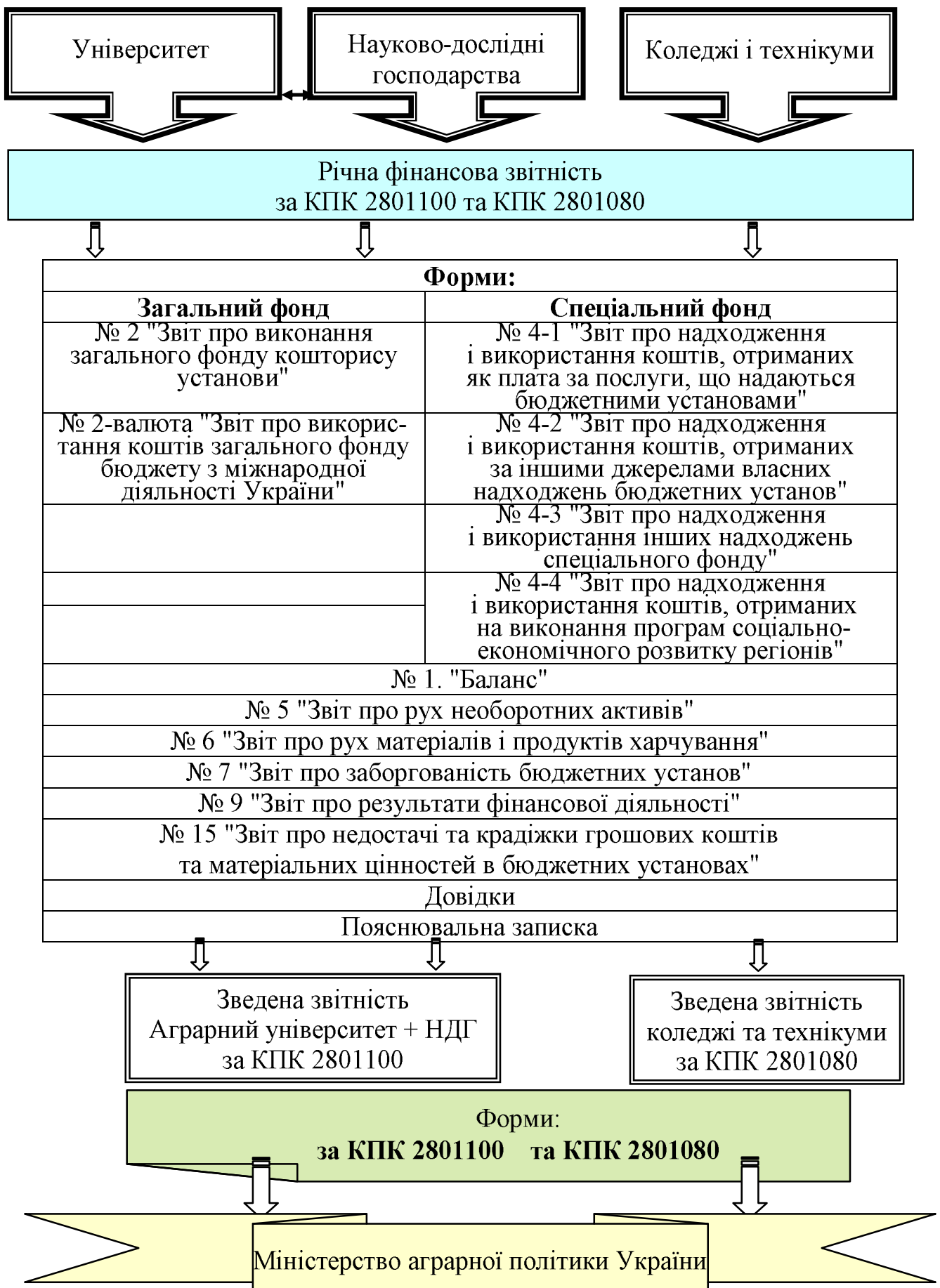

Рис. 1. Порядок формування зведеної фінансової звітності в регіональних університетах

Така схема складання і подання зведеної звітності, на нашу думку не узгоджується з особливостями функціонування регіонального університету.

Вважаємо за доцільне рекомендувати Міністерству аграрної політики України при створенні таких регіональних університетів об'єднати фінансування в одне КПК.

Щодо специфіки статистичної звітності форми № 50-сг. по НДГ, то вона має подаватися у складі річної фінансової звітності науково-дослідних господарств.

Узагальнення облікової інформації, подання її у формі звітності передбачає послідуєчий її аналіз з метою прийняття управлінських рішень відповідними користувачами.

Рассмотрено и обосновано теоретико-методические основы формирования обобщённой учётной информации региональных университетов на примере Винницкого государственного аграрного университета. Внесено ряд предложений по улучшению деятельности структурных государственных учреждений такого типа.

Is reviewed and is justified idealized-methodical fundamentalists of formation of the generalized registration information of regional universities on an example of Vinnytsia state agrarian university. A series of the proposals on improvement of activity of structural official bodies of such type is introduced.